

یادداشت ریاست دانشگاه

با نام خدا

کلامی با بوی بهار و سلامی با بوی خوش آشنایی

الهی، حول حالنا باحسن الحال، آمین

اکنون که دومین شماره آموزش نامه پیش روی شما عزیزان قرار گرفته، در آغاز بهاری دیگر قرار داریم. در همین ایام، آغاز سومین سال فعالیت دانشگاه فرهنگیان را نیز گرامی می داریم و امید آن داریم که این دانشگاه در مسیر کمال ره پیوید و با گام هایی سریع و استوار در مدت زمانی نه چندان طولانی به یک نهاد آموزش عالی برکشیده در کشور و برانگیزاننده تحسین همگان تبدیل شود. این مهم در صورتی حاصل می شود که دانشگاه از جمله در امر آموزش به مراتبی بسیار بالاتر از حال حاضر دست یابد. کیفیت آموزش در صورتی به چنین مرتبه ای خواهد رسید که مدرسان موظف و غیر موظف چنین اراده ای از خود بروز دهند. البته از تدارک بستر های مستعد و محیط مساعد توسط مدیریت دانشگاه نیز نباید غفلت کرد. طرح مطالبات و پیگیری جدی آن ها توسط مدرسان ارجمند در این زمینه مدیران را بیش از پیش از خرد جمعی برخوردار و در انجام تکالیف به آنان کمک خواهد کرد. به هر روی دانشجو معلمان یقیناً شایسته چنین عنایت و التفاتی هستند. توجه داشته باشیم که در دوره های آغازین یا تاسیس دانشگاه، که همین سال هاست، ادراکات دانشجو معلمان در خصوص عملکرد ما بویژه در زمینه کیفیت آموزش، بسیار تعیین کننده و تا حدود بسیاری تضمین کننده اقبال به دانشگاه توسط گروه های دانشجویی در آینده نیز هست. از خداوند مدد بجویم که با تلاش و همت مضاعف و پویشی مسئولانه و متعهدانه بتوانیم ادراکاتی مثبت درباره دانشگاه را در ذهن دانشجو معلمان عزیز رقم بزنیم. توفیق از اوست.

دکتر محمود مهرمحمدی

نکته بسیار مهم

مطالب آموزش نامه به هیچ وجه منعکس کننده دیدگاه دانشگاه نیست.

سخن سردبیر

همکاران ارجمند سلام علیکم

ضمن عرض تبریک و تهنیت به مناسبت فرارسیدن سال جدید، دومین شماره آموزش نامه دانشگاه فرهنگیان را در حالی تقدیمتان می کنیم که همچنان مشتاقانه چشم به راه آثار علمی و تجارب ارزنده ی همکاران عزیز؛ اعضای محترم هیأت علمی؛ مدرسین موظف و غیر موظف و همچنین کارکنان گرامی مراکز مختلف دانشگاه فرهنگیان می باشیم؛ امیدواریم که این نشریه پلی باشد برای ارتباط موثر بین همکاران گرامی در سرتاسر کشور.

از همکاران ارجمند دعوت می شود آثار خود را در زمینه ی موضوعاتی که ذیلاً آمده برای استفاده ی عموم در اختیار دانشنامه قرار دهند:

-طرح تجربه های جهانی در زمینه تربیت معلم

-معرفی شبکه های توسعه حرفه ای آموزشگران دانشگاهی در حوزه تربیت معلم

-معرفی پایگاههای دانشی مرتبط با تربیت معلم در داخل و خارج کشور

-ارائه یافته های حوزه مرتبط با تربیت معلم بخصوص در زمینه های مطالعات تطبیقی

-انعکاس تجارب و نوآوریهای حوزه آموزش مدرسان و اعضای هیأت علمی دانشگاه فرهنگیان و فراهم کردن زمینه تبدیل تجارب شخصی به دانش عمومی

- معرفی بهترین روشها در تربیت معلم (Best Practices)

نویسنده : شیرین دخت حبیب زاده

نویسنده مقاله :

عباس اناری تژاد

دکتری برنامه ریزی درسی

بهینه کاوی چیست؟

بهینه کاوی (که با عناوین «بهبود تطبیقی» و یا «ترازیابی» نیز بکار می رود) ابتدا در مساحی و نقشه برداری به کار می رفت و عبارت بود از گذاشتن نشانی روی میخ یا سنگ مساحی که به صورت نقطه ارجاع ثابتی عمل می کرد و سطوح گوناگونی از مختصات موضع نگاری (توپوگرافیک) را می شد نسبت به آن سنجید. امروزه این اصطلاح معنای عام تری یافته و به عنوان «مرجع یا ملاک سنجش چیزی» قلمداد می گردد. اولین کاربرد این اصطلاح در محیط آموزشی به ملتون^۲ نسبت داده می شود که می گفت: «بنچ مارک ها (نقاط مرجع) معیارهایی هستند که دانشجویان نسبت به آنها توانایی و عملکردشان را مقایسه می کنند» (جکسون و لاند^۳، ۱۳۸۲). اصطلاح مذکور اولین بار به مفهوم امروزی توسط رابرت کمپ^۴ در شرکت زیراکس در مورد فرایند «خود ارزیابی» و «خود بهسازی» سازمانی به کار گرفته شد (آلستیت^۵، ۱۹۹۵).

تعاریف متعددی از بهینه کاوی وجود دارد که نشان دهنده تفاسیر متفاوت افراد از فرایند و پیامدهای آن است، اما اساسا فرایند مذکور شامل «تحلیل عملکرد، روال های کاری و فرایندها در سازمانها و صنایع و بین آنها به منظور کسب اطلاعات برای «خود- بهسازی» می باشد» (آلستیت، ۱۹۹۵). فرایند تحلیل اطلاعات به ایجاد نقاط مرجع کمک می کند که آنها را می توان به منظور حمایت از تغییرات در جهتی که محتمل ترین مسیر منتهی به بهبود و ترقی باشد به کار گرفت. آموختن از دیگران و اقتباس و انطباق با «بهترین شیوه کار»، ویژگی بارز فرایند بهینه کاوی است. به عبارت بهتر، بهینه کاوی یک فرایند یادگیری محسوب می شود که بنا دارد کسانی را که در این فرایند درگیرند قادر سازد تا خدمات یا فعالیت ها یا محصولاتشان را به منظور شناسایی نقاط قوت و ضعف نسبی خود به عنوان مبنایی برای «خود- بهسازی» و یا «خود- کنترل»، با دیگران مقایسه کنند. در واقع بهینه کاوی طریقه شناسایی راه های بهتر و هوشمندانه تر انجام دادن کارها و فهم این که چرا آنها بهتر یا هوشمندانه تر هستند، ارائه می کند.

از آنجا که اساس فعالیت های آموزشی در یک دانشکده یا موسسه آموزشی را انواع مختلفی از اقدامهای اجرایی و مدیریتی، خدمات فنی و سایر امور پشتیبانی تشکیل می دهد، بهینه کاوی می تواند به عنوان یک راهبرد برای اصلاح و بهبود فرایندهای مدیریتی و همچنین ارتقاء مدل های آموزشی در دانشگاهها و موسسات آموزش عالی از طریق بررسی و آزمایش فرایندها و مدلها در دیگر دانشگاهها و تطبیق تکنیکها و رویکردهای آنها مورد استفاده قرار گیرد (آلستیت، ۱۹۹۵). بر این اساس بهینه کاوی می تواند ساختاری برای ارزیابی بیرونی فراهم سازد و شبکه جدیدی از ارتباطات بین دانشگاهها بوجود آورد که به واسطه آن بتوان اطلاعات و تجارب باارزشی را مبادله نمود. به عبارت دیگر، ترازیابی یک فرایند مثبت به حساب می آید که فراهم کننده اندازه گیری های عینی برای هدفگذاری و اعمال بهبود در سازمان است و می تواند منجر به نوآوری های خارق العاده گردد. علاوه بر این، راهبردهای کیفی و تلاش های مهندسی مجدد از طریق بهینه کاوی ارتقا می یابد (شفر و کوک^۶، ۱۹۹۲).

به طور کلی بهینه کاوی به دنبال پاسخگویی به سوالات زیر است (کمپنر^۷، ۱۹۹۳): ۱- ما چگونه کار خود را در مقایسه با دیگران خوب انجام می دهیم؟ ۲- ما چگونه می خواهیم باشیم؟ ۳- چه کسی بهترین کار را انجام می دهد؟ ۳- آنها چگونه این کار را انجام می دهند؟ ۴- ما چگونه می توانیم آنچه را که آنها انجام می دهند با موسسه خود انطباق دهیم؟ ۵- ما چگونه می توانیم کار را بهتر از بهترین انجام دهیم؟

منابع:

۱. جکسون، نورمن و هلن لاند (۱۳۸۲). بهبود تطبیقی (بنچ مارکینگ) در آموزش عالی. ترجمه ی محمد قاسمی و همکاران. تهران: موسسه چاپ و انتشارات دانشگاه امام حسین (ع).

2) Alstete, W. J. (1995). "Benchmarking in Higher Education: Adapting Best Practices to Improve Quality". ASHE – ERIC, Higher Education Report No. 5. Washington, DC: George Washington University

3) Shafer, B. S. & Coate, L. E. (1992). "Benchmarking in Higher Education: A Tool for Improving Quality and Reducing Cast". Business Officer, Vol. 26, No. 5: 28-35

4) Kampner, D. E. (1993). "The Pilot Years: The Growth of the NACUBO Benchmarking Project". NACUBO Business Officer, Vol. 27, No. 6: 21-31

نویسنده مقاله :

دکتر سیدعلی کرامتی مقدم^۱

ایمیل: karamatisevedali@yahoo.com

جاذبیت بخشی در ادبیات کودک و نوجوان

چکیده

کتاب و کتاب خوانی در تکوین شخصیت و جهان بینی کودک تأثیر زیادی دارد. ادبیات کودک می تواند به نیازهای عاطفی، روحی و روانی و علایق کودک پاسخ دهد و استعدادها را نهفته ای او را آشکار سازد. یکی از مشکلات جوامع کنونی کم بودن میزان ساعات مطالعه ی کودکان است. چرا اغلب کودکان به مطالعه و به خصوص کتب غیر درسی علاقه ای ندارند؟ چه کسانی در رواج فرهنگ کتاب خوانی و ایجاد عادت به مطالعه در کودکان موثر هستند؟ چگونه می توان جاذبه های ادبیات کودک را افزایش داد؟ در این مقاله به تبیین اهمیت مطالعه و کتاب خوانی در رشد و تکوین شخصیت و هم چنین تأثیر آن در شکوفایی استعدادها و ذهنی کودک می پردازیم و برای ایجاد انگیزه، افزایش علاقه و ایجاد عادت به مطالعه در کودکان راهکارهایی ارائه می دهیم. کلیدواژه:

ادبیات کودک، نیازهای روانی، لذت ادبی، صداقت و صمیمیت، هیجان

ادبیات کودکان

ادبیات کودکان به «مجموع آثار و نوشته هایی که به وسیله نویسندگان متخصص برای مطالعه آزاد کودکان تهیه شده باشد» (شعاری نژاد، ۱۳۷۸: ۶۴) محدود نمی شود. اگرچه برای خلق این نوع از ادبیات، نویسنده ای متخصص با داشتن ذوق هنری لازم است اما کافی نیست. چرا که «نوشتن ادبیات کودکان یک علم است، یک فن و در نهایت امر یک هنر» (ابراهیمی، ۱۳۶۳: ۱۰) نکته ی ظریفی که در این باره می توان به آن اشاره کرد: «یک نویسنده ی صادق، ماهر و هنرمند صرفاً به دلیل آن که توان نوشتن برای بزرگسالان را دارد یا موفقیت هایی در زمینه ی «نوشتن عام» کسب کرده، مختار نیست که با به حرم پر مخاطره و پر مسئولیت ادبیات کودکان و نوجوانان بگذارد مگر آن که اخلاقاً و انصافاً همه ی اسباب کار را آماده کرده باشد. (رک، همان: ۱) ادبیات کودکان از نظر «مخاطبین، شرایط و توانایی آنان، اثرگذاری و عمق و کاربرد آن» (آقایاری، ۱۳۷۳: ۲۲) با ادبیات بزرگسالان تفاوت بسیاری دارد. لازم است که آفریننده ی ادبیات کودک قبل از هر چیز، مخاطب خود را از لحاظ روحی و روانی و نیازهای عاطفی خوب بشناسد و سعی کند در آنچه می نویسد وارد دنیای طبیعی آنان گردد و هم چون دوستی صمیمی با آنان ارتباط برقرار کند. نویسنده اگر بخواهد بر کودک تأثیر بگذارد، باید بداند که «عواطف لطیف و رقت احساسات در کودکان و نوجوانان، باعث تأثیرپذیری بسیار عمیق در آنان است» (همان: ۲۳) از دیدگاه لویت گاردو وند هایلر نویسنده ی موفق «هرگز کودک را دست کم نمی گیر، هیچ گاه اصطلاحات پیچیده ی علمی به کار نمی گیرد. زبان او بسیار ساده است.» (رهگذر، ۱۳۶۸: ۲۴) مهم ترین مواردی که میتواند سبب موفقیت نویسندگان در ادبیات کودک گردد عبارتند از:

- ۱- شناختن دنیای کودکان و علایق و نیازهای روحی و روانی آنان بسیار مهم است به حدی که همین موارد مسیر حرکت را برای نویسنده تعیین می کند.
- ۲- انتخاب زبان ساده و روان در موفقیت ارتباط با کودک بسیار موثر است: چون که با کودک سر و کارت فتاد با زبان کودکانه باید گشاد
- ۳- جملات کوتاه و بی پیرایه تأثیر مثبتی بر خواننده ی این آثار دارد.
- ۴- نویسنده برای طرح نکات اخلاقی و تربیتی باید با مهارتی خاص، این موارد را در گفتار، رفتار و کردار قهرمانان داستان منعکس نماید تا کودک آن نکات را به طور غیر مستقیم فرا گیرد.
- ۵- تنوع مطالب در کتاب ها و داستان ها از دیگر مواردی است که به کودک قدرت انتخاب می دهد تا آنچه را مورد علاقه ی خود می بیند، برگزیند نه این که برای همیشه از مطالعه فاصله بگیرد.
- ۶- داستان ها و ماجراهای کوتاه تأثیر بیشتری از داستان های طولانی دارد.
- ۷- داشتن صداقت و صمیمیت برای ایجاد ارتباط با کودک و جذب او تأثیر بسزایی دارد. اگر نویسنده با خواننده ی اثر خویش ارتباط برقرار نکند، کتاب خسته کننده و یک نواخت خواهد شد.
- ۸- پرداختن به مسایل هیجان آور و شگفت انگیز از دیگر مواردی است که در جذب کودکان تأثیر دارد. کودکان به اقتضای طبیعت خود دوست دارند بر هیجانات روحی و روانی خود بیافزایند.
- ۹- انتخاب شخصیت های داستان از بین حیوانات، پرندگان و آن چه مورد علاقه ی کودکان است، از دیگر نکاتی است که نویسنده باید به آن توجه داشته باشد. (رک، نکاتی درباره ی ادبیات کودکان: ۲۰) کمبود تنوع و یک نواختی در زندگی امروزی کاملاً مشهود است.
- ۱۰- پرداختن به مسائل تاریخی مورد علاقه ی بسیاری از کودکان است. ماکسیم گورکی می نویسد: «هیچ قدرتی برای اعتلای روح و دلیری و شهامت بخشیدن و از تحجر بیرون آوردن بشر برتر از شناسایی تاریخ شگفت انگیز بشریت نمی توان یافت.» (همان: ۷)
- ۱۱- مصور کردن کتاب های کودکان نقش بسیار موثری در جذب کودکان دارد. تصاویر به راحتی می تواند بسیاری از مفاهیم ذهنی را به خواننده انتقال دهد.
- ۱۲- بیان مطالبی که کودک را به تحرک وادارد، از دیگر موارد موثری است که نویسنده باید توجه خاصی به آن داشته باشد. کودک «بیشتر موجودی بیرونی و عمل کننده است تا درونی و منفعل» (رهگذر، ۱۳۶۸: ۶۲)

منابع:

۱- ابراهیمی، نادر، ۱۳۶۳، مقدمه ای بر مراحل خلق و تولید ادبیات کودکان، تهران، آگاه.

۲- آقایاری، خسرو، ۱۳۷۳، آشنایی با ادبیات کودکان و نوجوانان، محیا.

۳- رهگذر، رضا، ۱۳۶۸، قلمرو ادبیات کودکان، چاپ وزارت ارشاد، بهار ۶۸.

۴- شعاری نژاد، علی اکبر، ۱۳۷۸، ادبیات کودکان، چاپ بیست و چهارم، تهران، اطلاعات.

۵- نکاتی درباره ی ادبیات کودکان، شورای کتاب کودک، انتشارات دانشگاه آزاد ایران، بی تا.

۱. دانشگاه فرهنگیان - پردیس شهید بهشتی مشهد

اهمیت و جایگاه تربیت معلم در سند تحول بنیادین (قسمت دوم)

نویسنده مقاله :

غلامحسین اعلائی

دکتری برنامه ریزی درسی - ایمیل: hosseinalaei42@yahoo.com

مقام معظم رهبری می فرماید «لازمه اجرای سند تحول بنیادین در امر آموزش و پرورش، برنامه ریزی دقیق و تهیه نقشه راه و عمل به آن تا رسیدن به اهداف تعیین شده است.» (به نقل از بحری زاده و همکاران، ۱۳۹۲، ص ۱۰)

در قسمت اول این نوشتار به مباحث تعریف، قلمرو و وظایف پرداخته شد اما در این قسمت عمدتاً به رویکرد تربیت معلم و تامین منابع انسانی اشاره خواهد شد.

در اهمیت و جایگاه تربیت، حضرت امام خمینی (ره) می فرمایند: «باید دستگاههای آموزشی متعهد و دلسوز برای نجات کشور، اهمیت ویژه ای در حفظ نوپایان و جوانان عزیزی که استقلال و آزادی کشور در آینده منوط به تربیت صحیح آنان است قائل باشند و نیز از این رو است که نقش معلمان و اساتید در تربیت و تهذیب دانش آموزان و دانشجویان به عنوان اساسی ترین و موثرترین نقش مطرح می گردد» (به نقل از حاجی بابایی و کشاورز، ۱۳۹۱، ص ۷) بدون تردید سنگ بنای آینده کشور آموزش و پرورش است و سنگ زیرین این سنگ بنا معلم و مربی است همان کسی که کلید سعادت و شقاوت جامعه در دستان اوست (بحری زاده و همکاران، ۱۳۹۲، ص ۲۰)

در سند تحول بنیادین نقش معلم (مربی) به عنوان هدایت کننده و اسوه ای امین و بصیر در فرآیند تعلیم و تربیت و موثرترین عنصر در تحقق مأموریت های نظام تعلیم و تربیت الهی و عمومی تعریف شده است (سند تحول بنیادین، ۱۳۹۰، ص ۸) و در برنامه درسی ملی نیز علاوه بر اشاره به موارد فوق الذکر معلم (مربی) به عنوان زمینه ساز رشد عقلانی، ایمانی، علمی، عملی و اخلاقی دانش آموزان، راهنما و راهبر فرآیند یاددهی، یادگیرنده و پژوهشگر آموزشی و پرورشی نگریسته شده است (برنامه درسی ملی، ۱۳۹۱، ص ۱۲)

در مبانی نظری تحول بنیادین در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی جمهوری اسلامی ایران، جهت گیری کلان زیر نظام تربیت معلم و تامین منابع انسانی در جذب آماده سازی، نگهداشت و ارتقاء و ارزشیابی در راستای رویکرد نظام تربیت رسمی و عمومی و درک و اصلاح مداوم موقعیت بر اساس نظام معیار اسلامی (با تاسی از پیامبران و امامان (ع) به عنوان بهترین الگوهای نظری و عملی تربیت) بیان شده است (صادق زاده و همکاران، ۱۳۹۰، ص ۳۸۷)

منابع:

بحری زاده، اسماعیل و همکاران (۱۳۹۲)؛ سرمشق تربیت، تهران: موسسه فرهنگی منادی تربیت.

حاجی بابایی، حمید رضا و سوسن کشاورز (۱۳۹۱)؛ نقشه جامع و نقشه راه تربیت رسمی عمومی، تهران: انتشارات مدرسه.

سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی (۱۳۹۱)؛ برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران، تهران: وزارت آموزش و پرورش.

صادق زاده قمصری، علی رضا و همکاران، (۱۳۹۰)؛ مبانی نظری تحول بنیادین در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی جمهوری اسلامی ایران، تهران: وزارت آموزش و پرورش.

وزارت آموزش و پرورش، سند تحول بنیادین در آموزش و پرورش، رشت: چاپ و انتشار به سفارش اداره کل آموزش و پرورش استان گیلان.

الگوها و عملکرد های برتر در توسعه حرفه ای معلمان

مترجمان :

شیرین دخت حبیب زاده

اشرف السادات پیرو نذیری

دانشجوی دکتری سنجش و اندازه گیری - ایمیل : pvnaziri@yahoo.com

دانشجوی دکتری سنجش و اندازه گیری - ایمیل : habibzadeh921@atu.ac.ir

فناوری اطلاعات و ارتباطات، در عین حالی که امکانات جدیدی را برای بخش آموزش به ارمغان آورده است، دامنه ی فعالیت های معلمان را نیز تحت تأثیر قرار داده. هم اکنون معلمان باید بیاموزند، چگونه با دانش آموزان برای دسترسی به ساختارهای اطلاعاتی فراوان بویژه از طریق اینترنت رقابت کنند و چگونه از سخت افزارها و نرم افزارها برای توسعه فرایند آموزش، یادگیری استفاده نمایند. بهاتا^۱ (۲۰۰۸) بیان می کند که فراهم نمودن رایانه و محتواهای آموزشی برای دانش آموزان، به تنهایی تأثیر محدودی بر فرآیند تدریس و یادگیری خواهد داشت مگر آنکه معلمان از رویکردهای جدید برای آموزش بر پایه ICT کاملاً احساس امنیت نمایند. همچنین بسیار ضروری است که معلمان دریابند که آموزش مبتنی بر ICT تنها نقش معلمان را تغییر می دهد، نه اینکه بخواهد نقش آنها را به حداقل برساند و یا حذف کند.

باتلر و لیپی^۲ (۲۰۰۳) بیان می نمایند که معلمان باید فرصت های لازم برای اعمال روشهای خاص خود را داشته باشند و از فناوری های آموزشی به گونه ای استفاده نمایند که بتوانند به عنوان مولفان فعال باشند نه مصرف کنندگان غیر فعال دانش. آنها معتقدند که معلمان باید به عنوان عوامل تحول آفرین قدرت یابند و از طریق توسعه حرفه ای، دانش و روشهای تدریس را توسعه دهند. اسوارتس^۳ (۲۰۰۸) عنوان می نماید که معلمان باید به طور مناسب از طریق برنامه های آموزش معلمان پیش از خدمت و حین خدمت برای تدریس «سواد ICT» آموزش ببینند. وی عنوان نمود که توسعه حرفه ای مناسب و مداوم ICT پیش نیازی برای همه معلمان است؛ و این در صورتی امکان پذیر است که اعتماد به نفس آنها و صلاحیت آنها در استفاده از ICT برای برآوردن نیازهای همه دانش آموزان توسعه یابد. پلگروم و لاول^۴ (۲۰۰۳) معتقدند که آموزش معلمان، بویژه آموزش معلمان ابتدایی برای آماده سازی آنان در مقابل چالش های عصر اطلاعات، نیاز به سیر تحولاتی دارد. بهاتا (۲۰۰۸) عنوان کرد که آماده سازی موثر معلمان در آموزش مبتنی بر ICT، مستلزم آموزش مقتضی در سه زمینه می باشد: الف- سواد فناوری اطلاعات ب- تدریس تعاملی دانش آموز - محور ج- یکپارچه سازی آموزش مبتنی بر ICT در تدریس تعاملی دانش آموز - محور

لاولس^۵ (۲۰۰۰) نیز اشاره کرد که مدل های بین المللی کنونی توسعه حرفه ای بر شواهد صلاحیت تدریس بیشتر متمرکز هستند تا اعتماد به تغییر. چنین رویکردهایی می تواند منجر به تأثیر ناپذیری تدریس و یادگیری در مدارس شود و می تواند تا حد زیادی مانع تغییر اساسی در الگوهای تدریس و یادگیری بر پایه پتانسل فناوری های دیجیتالی گردد. حداد^۶ (یونسکو، آنلاین) می نویسد که پارادایم جدیدی برای آموزش معلمان باید ظهور یابد تا آموزش کوتاه مدت را با آمادگی حرفه ای مادام العمر و توسعه حرفه ای معلمان در امتداد پیوستاری از (۱) آمادگی اولیه (۲) فرصت های ساختار بندی شده بر پایه آموزش مجدد، ارتقا و کسب دانش و مهارت جدید و (۳) پشتیبانی پیوسته، جایگزین نماید.

مدل هایی برای توسعه حرفه ای معلمان

توسعه حرفه ای معلمان (TPD)، آموزشی است که برای معلمان، جهت ارتقای توسعه آنها در زمینه ای خاص ارائه شده است و ابزاری است که توسط آن دیدگاههای سیاست گذاران برای تحول، انتشار یافته و به معلمان انتقال می یابد. اگرچه برنامه توسعه حرفه ای معلمان، برای معلمان تدارک دیده شده، اما می تواند تأثیرات مهمی بر یادگیری دانش آموزان برجای گذارد. بنابراین توسعه حرفه ای معلمان اغلب مهم ترین مولفه هر طرح ICT می باشد.

بر طبق دیدگاه گیبیل و برنز^۷ (۲۰۰۵)، توسعه حرفه ای معلمان را می توان به سه طبقه گسترده تقسیم نمود:

TPD - استاندارد: متمرکزترین و بهترین کاربردها را برای اشاعه اطلاعات و مهارتها در بین جمعیت های بزرگ معلمان دارد.

این الگو نوعاً نشاندهنده ی رویکردی متمرکز است که شامل کارگاهها و جلسات آموزش می باشد. رویکردهای مبتنی بر آموزش استاندارد در کل بر بررسی مفاهیم جدید و مدلسازی مهارتها تأکید دارد. و می تواند به طور مؤثر:

- معلمان را با ایده های نوین، روش های جدید انجام کار و همکاران جدید مواجه نماید.

- اطلاعات و روشهای تدریس را به معلمان در سراسر کشور یا منطقه ارائه دهد.

TPD - مبتنی بر مکان: یادگیری گسترده توسط گروهی از معلمان در مدرسه یا ناحیه که تغییرات عمیق و بلند مدتی را در روشهای تدریس ایجاد می نماید.

TPD - خودراهبر: یادگیری مستقل که کاملاً تحت هدایت یادگیرنده (معلم) با استفاده از منابع موجود آغاز می شود که می تواند توسط رایانه و اینترنت آموزش صورت پذیرد.

منبع:

Hooker .mery. Models and best practices in Teacher Professional Development

1- Bhatta

2- Butler & Leahy

3- Swarts

4- Pelgrum & Law

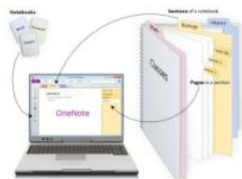
5- Loveless

6- Hadad

7- Gaibe & Burns

نویسنده : فاطمه گودرزوند چگینی
دانشجوی ارشد فناوری اطلاعات – ایمیل : Computerfaniguilan@Gmail.com

تازه های علم و فناوری

فرض کنید در دفترچه یادداشت خود بخواهید صدا یا تصویری را هم ذخیره کنید، یا بخواهید صفحه ای را جابجا کنید و یا اینکه تمامی دفترچه های مرتبط با موضوع خاصی را حمل کنید، تصور انجام چنین کارهایی به روی دفترچه های معمولی دور از ذهن است و تا حدی رویایی به نظر می رسد، تصور کنید تمامی این مشکلات به راحتی قابل حل باشد اما یافتن یک عنوان خاص تا چه اندازه وقت گیر است؟ و دقت و سرعت کار تا چه اندازه است؟ برنامه OneNote برای رفع این مشکلات و نواقص ارائه شده است، مکانی است برای جمع آوری اطلاعات، تنظیم، جستجو و به اشتراک گذاری اطلاعات. این برنامه یک نسخه الکترونیکی از دفترچه های کاغذی معمولی است که در سال ۲۰۰۳ به عنوان یکی از برنامه های Microsoft Office ارائه شد و به عنوان یک برنامه جمع آوری و طبقه بندی، اطلاعات را به صورت زونکن ها و پوشه های تودرتو و فایل هایی در داخل آنها ذخیره می کند، دقیقاً بر اساس الگویی که ما به صورت دستی طبقه بندی پوشه ها را انجام می دهیم. این برنامه طبقه بندی اطلاعات را در ۵ گروه اصلی انجام می دهد، لازم به ذکر است که یکی از این طبقات قابلیت تودرتو شدن دارد لذا می توان اطلاعات را به طور نامحدودی طبقه بندی نمود.

گروه های اصلی این برنامه به شرح زیر می باشند:

- **Notebook** یا دفترچه: بالاترین سطح ذخیره سازی اطلاعات است که به شکل پوشه ذخیره می شود و برای بخش بندی به کار می رود.
- **Section Group** یا گروه بخش: سطحی پایین تر برای ذخیره سازی محسوب می شود، شامل گروه بخش های می باشد.
- **Section** یا بخش: سطحی از ذخیره سازی است که شامل صفحات یادداشت می شود. بخش به صورت فایل در حافظه کامپیوتر ذخیره می شود.
- **Page** یا صفحه: اطلاعاتی که در قسمت ویراستار OneNote درج و اضافه می شود روی صفحات وارد شده و ذخیره می گردند، لازم به ذکر است که تمامی صفحات یک بخش درون یک فایل ذخیره خواهند شد.
- **Subpage** یا زیر صفحه: زیرمجموعه ای از صفحات می باشد و می توان مطالب جزئی درباره موضوعات یک صفحه را در این قالب ذخیره نمود و در سربزرگ صفحات با یک تورفتگی نشان داده می شود.

توجه داشته باشید که برای هر یادداشتی حداقل به یک دفترچه و یک فصل و یک صفحه نیاز دارید.

نکته جالب دیگر درباره این برنامه آن است که برخلاف اکثر برنامه ها ابتدا از شما نام دفترچه و محل ذخیره سازی آن پرسیده می شود و تغییرات به طور خودکار در لحظه ذخیره می گردند.

حمره های ماندگار

محمد بهمن بیگی که از او به عنوان پدر آموزش عشایر یاد می شود، در سال ۱۲۹۹ در ایل قشقایی در خانواده محمودخان کلانتر تیره بهمن بیگلو از طایفه ی عمله ی قشقایی به هنگام کوچ دیده به جهان گشود . هشت ساله که شد، پدر یک منشی استخدام کرد و به خانه آورد که هم به محمد درس بدهد و هم برای او نامه بنویسد. محمد دو سال نزد آن منشی درس خواند و الفبای سواد را آموخت. ده ساله بود که در راستای سیاست تضعیف عشایر و تخته قاپوی اجباری، پدرش را به تبعید به تهران محکوم کردند و شش روز پس از تبعید پدر، مادرش را نیز به گناه فراهم کردن آذوقه برای عشایر مخالف دولت، به تبعیدگاه همسرش فرستادند. بنابراین، محمد همراه مادر تبعیدی از کوه دشت به تهران آمد و در مدرسه علمیه تهران مشغول تحصیل شد .

پس از پایان دوره دبیرستان به دانشکده ی حقوق وارد شد و دوره ی کارشناسی حقوق را در سال ۱۳۲۱ به پایان رساند. او با معرفی یکی از سران ایل قشقایی به آمریکا رفت و پس از مدت بسیار کوتاهی به وطن بازگشت. از آنجا که در شهر و در کارهای اداری دوام نیاورد پس از چندی به ایل بازگشت. او در ادامه فعالیت های خود به سمت آموزش عشایر رو آورد، و چادر سیاه ویژه ی آموزش خود را از سال ۱۳۳۱ بر پا کرد. به این شیوه، نخستین آموزگار عشایر ایرانی می توانست در هشت ماه از تابستان و زمستان به مردم ایلش درس بدهد و آن ها را به روزگار خویش آگاه تر سازد.

همچنان که تقاضا برای بر پا کردن مدرسه افزایش می یافت، بهمن بیگی توانست به کمک دوستانی که با او همراه شدند برنامه ای را با پنج اصل در زمستان ۱۳۳۲ به تصویب برساند که بر پایه ی این برنامه باید برای پایه های اول تا چهارم مدرسه های سیار و برای پایه های پنجم تا نهم مدرسه های شایه روزی بر پا می شد. همچنین، باید یک مدرسه ی تربیت معلم ویژه ی عشایر برای جذب دانش آموزان با مدرک پایان کلاس نهم ساخته می شد. با وجود این، تنها به بر پایه ی مدرسه های چادری و کار نظارت بسنده شد و ۷۸ مدرسه در ایلات و عشایر بنیان گذاری شد .

نهادی شدن آموزش در عشایر پس از ده سال به ثمر رسید و طرح تعلیمات عشایر در هشتصد و نودمین نشست شورای عالی فرهنگ در تاریخ ۱۳۳۴/۱۰/۱۰ به تصویب رسید. از آن تاریخ آموزش عشایر توسعه یافت و بر پایه ی مدرسه های عشایری به عشایر استان فارس محدود نشد و فرزندان عشایر از ایل های آذربایجان تا مرزهای شمال شرقی خراسان، از نعمت مدرسه و سواد برخوردار شدند.

بهمن بیگی دانشسرای تربیت معلم عشایری را بنیان گذاری کرد. وی طی ۲۶ سال سرپرستی، آموزش عشایر را به عهده داشت. دوران بازنشتگی محمد بهمن بیگی بیشتر به ثبت تجربه ها و خاطره ها و نظریه های او در زندگی و کار با عشایر و آموزش و پرورش گذشته است که حاصل آن چند کتاب در قالب داستان های گوناگون و خواندنی است.

۱. عرف و عادت در عشایر فارس، انتشارات بنگاه آذر، ۱۳۲۴ چاپ دوم انتشارات نوید شیراز ۱۳۸۱ ۲. بخارای من ایل من. انتشارات آگاه، ۱۳۶۸ ۳. اگر قره قاچ نبود. انتشارات باغ آدینه، ۱۳۷۷

۴. به باجقت قسم. ۵. طلای شهامت. انتشارات نوید شیراز ۱۳۸۷ محمد بهمن بیگی در آستانه روز معلم یعنی مقارن ظهر روز ۱۱ اردیبهشت ۱۳۸۹ در ۹۰ سالگی دیده از جهان فرو بست.

معرفی پژوهشکده علوم شناختی

در سال ۱۳۷۷ به همت دکتر سید کمال خرازی و تنی چند از اساتید روان شناسی و روان پزشکی موسسه مطالعات علوم شناختی به عنوان یک موسسه غیر انتفاعی با هدف انجام پژوهش در زمینه علوم شناختی تأسیس گردید. در سال ۱۳۸۲ این موسسه توانست مجوز برگزاری دوره های دکتری و کارشناسی ارشد را از وزارت علوم دریافت کند و تحت عنوان «پژوهشکده علوم شناختی» به تربیت دانشجو بپردازد.

پژوهشکده علوم شناختی دوره دکتری در رشته های علوم اعصاب شناختی (گرایش مغز و شناخت)، روان شناسی شناختی، مدلسازی شناختی، زبان شناسی شناختی و فلسفه ذهن و همچنین دوره کارشناسی ارشد در رشته های روانشناسی شناختی و ذهن، مغز و تربیت را ارائه می دهد و سالانه از طریق کنکور سراسری دانشجو می پذیرد.

فصلنامه تازه های علوم شناختی، تنها مجله تخصصی علوم شناختی در کشور است که توسط پژوهشکده علوم شناختی منتشر می گردد. اولین شماره این فصلنامه در سال ۱۳۷۸ منتشر شد، و از آن زمان به بستر مناسبی برای طرح دیدگاه ها و پژوهش های اساتید رشته های مرتبط با علوم شناختی در ایران تبدیل شده است. جهت آشنایی بیشتر با پژوهشکده علوم شناختی به آدرس ذیل مراجعه نمایید.

آدرس سایت: <http://www.ircss.org>

ایمیل: ICSS@ircss.org

محور های آموزش نامه

تربیت معلم و سند تحول بنیادین آموزش و پرورش
آشنایی با مریان بزرگ ایران و جهان
آشنایی با منابع اطلاعاتی و مراجع دانش
طرح تجربه های جهانی در زمینه تربیت معلم
معرفی شبکه های توسعه حرفه ای آموزشگران دانشگاهی در حوزه تربیت معلم
معرفی پایگاه های دانشی مرتبط با تربیت معلم در داخل و خارج کشور
ارائه یافته های حوزه مرتبط با تربیت معلم بخصوص در زمینه های مطالعات تطبیقی
انعکاس تجارب و نوآوری های حوزه آموزش مدرسان و اعضای هیأت علمی دانشگاه فرهنگیان
و فراهم کردن زمینه تبدیل تجارب شخصی به دانش عمومی
معرفی بهترین روشها در تربیت معلم (Best Practices)

معرفی کتاب روش شناسی مطالعات برنامه درسی

این کتاب توسط دکتر محمود مهر محمدی و همکاران ترجمه گردیده و با مشارکت پژوهشگاه آموزش و پرورش و انتشارات سمت به زیور طبع آراسته شد کتاب مذکور در هشتمین دوره جایزه کتاب فصل، زمستان ۱۳۸۷ و بیست و هفتمین دوره کتاب سال جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۸ شایسته تقدیر شناخته شد. مطالعه این کتاب را به تمامی علاقه مندان و متخصصان حوزه علوم تربیتی توصیه می نمایم

نویسنده کتاب: ادموند سی. شورت

معرفی اعضای شورای علمی

- شیرین دخت حبیب زاده، دانشجوی دکتری سنجش و اندازه گیری، سردبیر و عضو کمیته علمی
- دکتر محسن مشکبید حقیقی، دکتری مشاوره، عضو کمیته علمی و ویراستار علمی
- دکتر غلامحسین اعلائی، دکتری برنامه ریزی درسی، عضو کمیته علمی
- دکتر عباس اناری نژاد، دکتری برنامه ریزی درسی، پردیس شهید رجایی دانشگاه فرهنگیان فارس
- دکتر آسیه فقیه پرشکوهی، دکتری زبان و ادبیات فارسی، عضو کمیته علمی و ویراستار ادبی
- اشرف السادات پیرو نذیری، دانشجوی دکتری علوم اجتماعی، عضو کمیته علمی
- منوچهر حسین پور، کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی، عضو کمیته علمی
- فاطمه گودرزوند، دانشجوی ارشد فناوری اطلاعات، کارشناس فناوری

تماس با ما

آدرس: گیلان . رشت . گلزار . پردیس بنت الهدی صدر گیلان . دبیرخانه نشریه الکترونیکی آموزش نامه دانشگاه فرهنگیان (مدیر گروه علوم تربیتی: شیرین دخت حبیب زاده) ایمیل آموزش نامه: amozesh.df@gmail.com : ایمیل سردبیر: habibzadehshirindokht@yahoo.com